

SEZNAM OBSAHU

OBSAH

PODĚKOVÁNÍ	11
PŘEDMLUVA	13

I. ARCHEOLOGIE: O SMYSLU A POJETÍ

ÚVODEM	19
--------------	----

1. CO JE ARCHEOLOGIE

A KDO JSOU ARCHEOLOGOVÉ

1.1. Obecné úvahy o minulosti	21
1.2. Archeologie, věda, umění	23
1.3. Archeologie, historie a společnost	24
1.4. Archeologické prameny a historické vědomí	27
1.5. Archeologové a jejich cesta za poznáním	33

2. Kladení otázek

2.1. Cesty do minulosti: teorie a praxe v archeologii	35
2.1.1. <i>Teorie, metodologie, paradigma</i>	37
2.2. Archeologický pramen jako transformovaný odkaz minulosti	38
2.3. Archeologie předvědeckého období: od starožitnictví k romantismu	40
2.4. Archeologie v období vědy: střední paradigmat	40
2.4.1. <i>Tradiční archeologie aneb o kulturách, migracích a vzájemných vlivech</i>	41
2.4.2. <i>Poválečný svět, moderní věda a „nové“ paradigma</i>	45
2.4.3. <i>Konec tisíciletí: archeologie v postmoderním sváru</i>	47
2.5. Archeologie a globální společnost na sklonku 20. století	49
2.5.1. <i>Dynamika soudobého vývoje a proměn archeologie ve střední Evropě a v Čechách</i>	51

II. ARCHEOLOGIE A KRAJINA PŘEDKŮ

1. KRAJINA JAKO PALIMPSEST	55
1.1. Ohlédnutí za krajinou a jejím rozměrem v umění	57
1.2. Krajina – místo s pamětí aneb stručně o soudobém pojetí krajiny ve filozofii a přírodovědě	59
2. ARCHEOLOGIE KRAJINY JAKO DISCIPLÍNA NA POMEZÍ a antropologii	63
2.2. Studium kulturní krajiny v historické perspektivě	68
2.2.1. <i>Zrození zájmu</i>	68
2.2.2. <i>Nové impulsy: Crawford a jeho objevy</i>	74
2.2.3. <i>Od archeologie sídlišť k archeologii krajiny: anglosaský svět a zbytek Evropy ve 20. století</i>	79
2.3. Obory vstupující do hry o poznání krajinných archetypů	82
2.3.1. <i>Krajinná a prostorová archeologie</i>	82
2.3.2. <i>Environmentální archeologie a historická ekologie aneb jak pomáhají přírodní vědy</i>	93
2.3.3. <i>Sociální, historická a sídelní geografie, kartografie, GIS</i>	99
2.3.4. <i>Historie a toponomastika</i>	104
3. ČAS, PROSTOR A ARCHEOLOGIE KRAJINY	107
3.1. Regionální archeologie a regionální analýzy	109
3.2. Čas a jeho rozměr ve vědomí předindustriální společnosti	111

4. NEDESTRUKTIVNÍ METODY ARCHEOLOGICKÉHO VÝZKUMU ODHALUJÍ ZANIKLÉ PODOBY KRAJINY	116
4.1. Letecká archeologie a dálkový průzkum	118
4.1.1. <i>Stručně o historii letecké archeologie</i>	118
4.1.2. <i>Principy leteckého průzkumu v archeologii</i>	122
4.2. Povrchový průzkum	134
III. ARCHETYPY EVROPSKÉ KULTURNÍ KRAJINY	
NĚKOLIK SLOV ÚVODEM	143
1. PŘIROZENÉ A SÍDELNĚ HISTORICKÉ ZÓNY KRAJINY	144
2. KATEGORIE HISTORICKÉ KRAJINY	150
2.1. Místa sídlení	150
2.2. Ohrazená místa	161
2.3. Místa pohřbívání	168
2.4. Místa kultu a centra zbožnosti	170
2.5. Exploatační místa – výrobní areály	174
2.6. Linie napříč krajinou	174
3. ARCHETYPY EVROPSKÉ KULTURNÍ KRAJINY	177
3.1. Krajina pravěkých zemědělců	178
3.2. Zásah Římanů a vznik strukturované krajiny	181
3.3. Středověká kolonizace: od rozptýleného osídlení k intenzivnímu obhospodařování krajiny	185
3.4. Podoba krajiny novověku: dva příklady závěrem	190
DOSLOV	193
POZNÁMKY	194
LITERATURA	215
RESUMÉ	228
RESUMEE	230
SUMMARY	233
REJSTRÍK JMEN A MÍST	235